

Naučná stezka Velká kotlina aneb Po stopách ledovce

Vítejte na naučné stezce Velká kotlina!

Velká kotlina patří k přírodovědecky nejvýznamnějším lokalitám střední Evropy. Díky svému přírodnímu bohatství je jedinečnou přírodovědeckou laboratoří, kde je možno zkoumat přírodní procesy přímo pod širým nebem. Různorodé stanovištní podmínky umožňují přežití velkého množství rostlinných a živočišných druhů i pestrost rostlinných společenstev, která je na malém prostoru zhruba 1 km² opravdu výjimečná. Velká kotlina je také jediným místem v Jeseníkách, kde byl v minulosti opravdový horský ledovec. Právě jemu vděčí za svůj kotlovitý tvar. Jaké rostliny a živočichové zde žijí? Co je příčinou, že jich zde může žít tak velké množství? Jak vlastně vznikla? Kdy zde byl ledovec? A co způsobil? Vydejme se nyní po jeho stopách hledat odpovědi na tyto otázky.

Jsem zvláštní malý hmyz. Poznáte mě snadno, tmavě tečky skákající na sněhu nebo okolo kaluží, to jsem já. Na skákání mám speciální zařízení – skákačí vidlici s háčkem na zadečku. Můžu žít v půdě nebo na jejím povrchu, na humusu, opadu, někdy i na vodní hladině, sněhových polích či okrajích ledovců. Můžu vás tedy provést po všech částech Velké kotliny. Dokonce i v zimě! Jsem velmi odolný vůči výkyvům podmínek prostředí, změnám počasí a tak. Ani v jídle nejsem vybíravý, živím se drobnými živočichy v půdě, zbytky rostlin i živočichů i pylem, ... Budu vám užitečným společníkem v drsných vysokohorských podmínkách na Naučné stezce Velká kotlina.

Velká kotlina nature trail, or On the trail of a glacier

Welcome to the Velká kotlina nature trail!
Velká kotlina (the Great Basin) is scientifically one of the most important locations in Central Europe. The great variety of conditions here allows a large number of plant and animal species to survive and results in a diverse range of plant communities. Velká kotlina is also the only place in the Jeseník Mountains where there used to be a real mountain glacier. And it is this glacier which has lent the place its basin shape.

Lehrpfad Velká Kotlina (Großer Kessel) oder Auf den Spuren des Gletschers

Wir begrüßen Sie auf dem Lehrpfad Velká Kotlina!
Der Talkessel Velká Kotlina gehört zu den naturwissenschaftlich bedeutendsten Lokalitäten in Mitteleuropa. Die unterschiedlichen Lebensraumbedingungen ermöglichen das Überleben von einer großen Anzahl an Pflanzen- und Tierarten und eine große Vielfalt von Pflanzengemeinschaften. Das Gebiet Velká Kotlina ist der einzige Ort im Gebirge Jeseníky (Altwatergebirge), in denen es einen richtigen Berggletscher gab. Gerade ihm verdankt es seine beckenartige Form.

Zastavení naučné stezky

- NS Velká kotlina
aneb Po stopách ledovce
- Jak les zadržuje vodu
aneb Naše největší vodní nádrž
- Hraniční řeka
aneb Historie území na hranici Slezska a Moravy
- Poklady Velké kotliny
aneb Bohatství života
- O buku a smrku
aneb Přírodě blízký les
- Jak pracuje ledovec
aneb Na dně karu
- Ve Velké kotlině
aneb Přírodní divadlo přímo před vámi
- Voda ve Velké kotlině
aneb U pramenů a mokřadů
- Horní hranice lesa
aneb Jak odolat zimě a větru
- Co přináší vítr
aneb Z nížiny do Velké kotliny
- NS Velká kotlina
aneb Po stopách ledovce

Ścieżka dydaktyczna Wielka Kotlina (Velká kotlina) albo Po śladach lodowca

Witamy na ścieżce dydaktycznej Wielka Kotlina!
Wielka Kotlina zalicza się do najważniejszych lokalizacji przyrodniczych w Europie Środkowej. Dzięki różnorodnym warunkom, które tu panują, występuje tu wiele gatunków roślin i zwierząt jak również dużo różnych biocenoz roślinnych. Wielka Kotlina to także jedyny miejsc w Jeseníkach, które w przeszłości zajmował prawdziwy lodowiec górski. To właśnie jemu zawdzięcza swoje ukształtowanie – dużą liczbę dolin przypominających kotły.

Naučná stezka

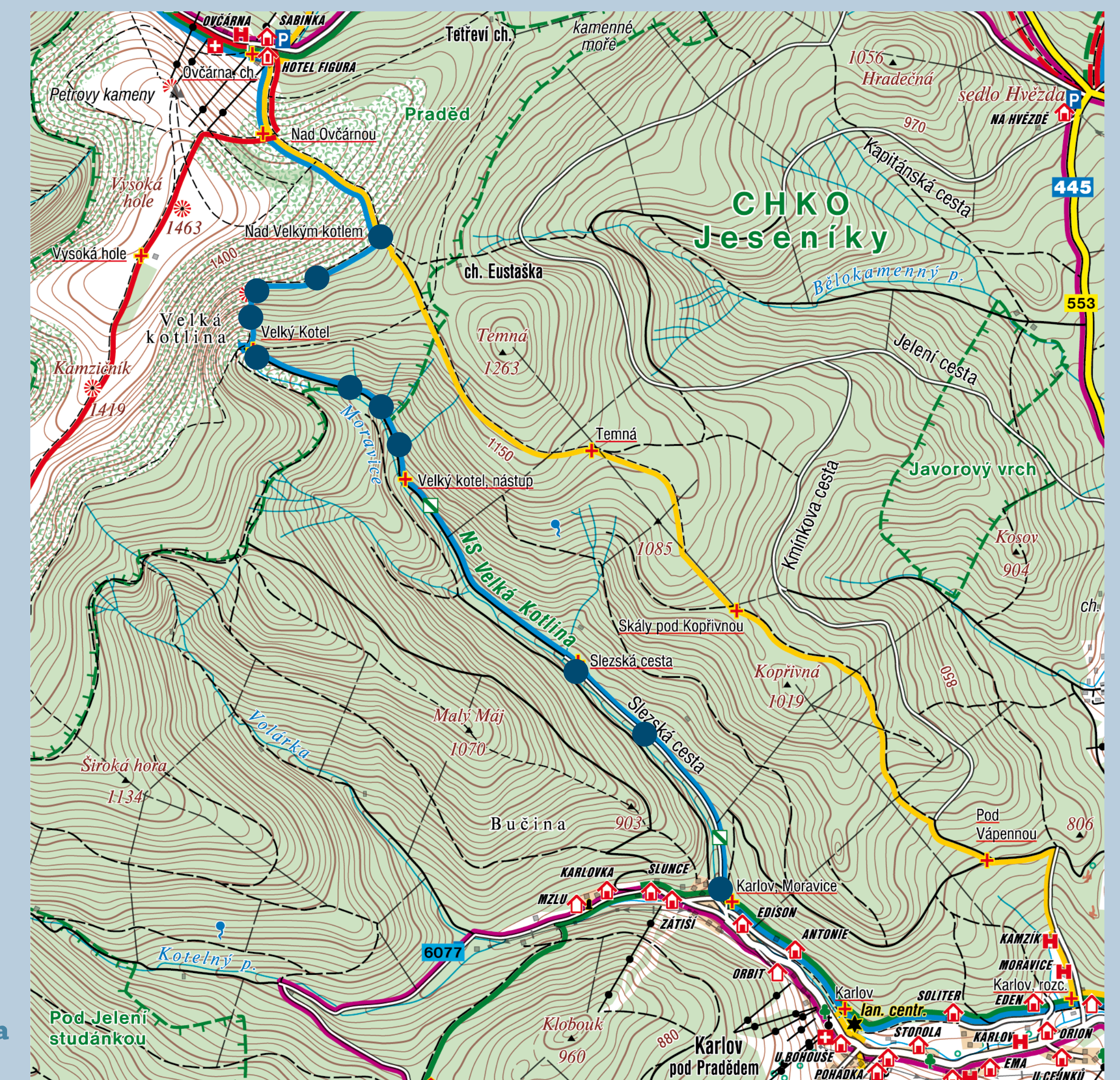
Naučná stezka Velká kotlina vznikla v roce 1971 a byla obnovena v roce 1988. Dnešní podobu dostala v roce 2011. Na 11 zastaveních se dozvíte mnoho zajímavostí nejen o Velké kotlině, ale také o přírodních podmínkách a historii území v jejím okolí. Dovede vás k nejužasnější scénérii Jeseníků, která svými rozeklanými skalisky, jarními vodopády, do léta ležícím sněhem a nebezpečnou zimou připomíná velehory.

Naučná stezka začíná na západním konci Karlova a vede podél říčky Moravice a dál po modré turistické značce směrem na Ovčárnu. Poslední zastavení stezky je na rozcestí modré a žluté značky na jihovýchodních svazích Vysoké hole nad Velkou kotlinou. Stezka měří asi 5,5 km. Projedete ji přibližně za dvě hodiny a vystoupáte o 540 metrů výše.

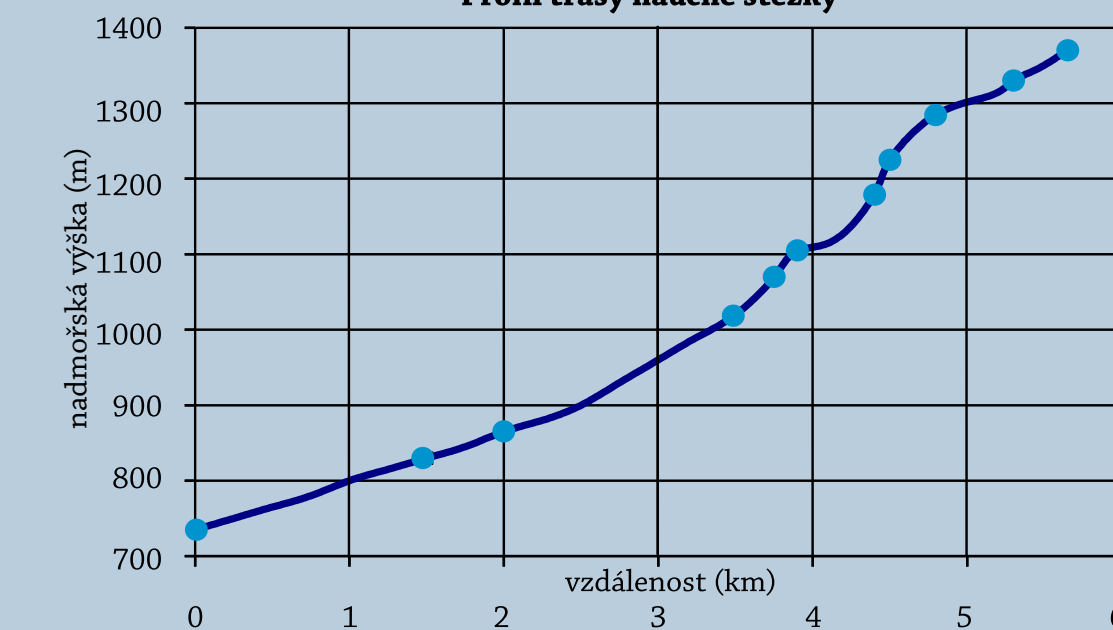
Naučná stezka

Velká kotlina

Profil trasy naučné stezky

● zastávka Naučné stezky Velká kotlina

Víte, že v Jeseníkách byl objeven a popsán nový druh chvostoskoka, který žije na horách? Latinsky se jmenuje *Jesenikia filiformis*, české jméno nemá, ale můžeme mu říkat třeba jesenička nitkovitá.

Víte, že v zimě na sněhu najdete spousty chvostoskoků, kterým říkáme makovka vodní?

Naučná stezka byla vybudována v rámci projektu „Jednotný informační a komunikační systém ochrany přírody v NUTS II Moravskoslezsko“. Projekt je realizován s přírodním finančním nástrojem Evropské unie LIFE. Spolufinancováno Moravskoslezským krajem. Vydal Spolek Přátelé Vrbenka ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky a ACTAEA – společnost pro přírodu a krajinu. Více informací najdete na www.jeseniky.ochranaprirody.cz.

Texty: Kateřina Kočí, Martin Kočí, Jindřich Chlapík, Miroslav Zeldner / Technická spolupráce: Jan Halfar, Marek Banáš, Leo Bureš
Foto: Martin Kočí, Leo Bureš, Petr Šaj, archiv Správa CHKO Jeseníky a Actaea / Design: samesc-ryšková, Rotnov pod Radhoštěm / Tisk: Velkoplošný tisk

